

Handläggare
Hanna Bergsten
Telefon: 08-50808444**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2028-08-27

Översyn av markvärdet i resursfördelningen för ekonomiskt bistånd

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Det har tagits fram ett förslag till reviderad resursfördelningsmodell för resursfördelning av ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsinsatser. Förändringarna består av en uppdatering av markvärden samt en ny indelning av attraktivitetsgrupper, vilket innebär att antalet grupper minskar från åtta till sex.

De senaste åren har nämnden redovisat underskott för ekonomiskt bistånd i förhållande mot budget. I utvärderingar genomförd av förvaltningen konstateras att personer med ekonomiskt bistånd i Kungsholmen ofta har en mer komplex multiproblematik som innebär långa handläggningstider jämfört med andra stadsdelsnämndsområden.

Förslaget innebär en ökad tilldelning för Kungsholmen och förvaltningen anser att översynen av resursfördelningsmodellen är positiv och nödvändig för att bättre spegla det faktiska behovet av ekonomiskt bistånd. Den föreslagna modellen är mer i linje med faktisk förbrukning och uppfyller kraven på transparens, objektivitet och tydlighet. Förvaltningen stödjer därför förändringen, som syftar till en mer rättvis fördelning utifrån stadsdelarnas olika behov och förutsättningar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Översyn av markvärdet i resursfördelningen för ekonomiskt bistånd* till Kungsholmens stadsdelsnämnd. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 augusti 2026. Samtliga stadsdelsnämnder samt socialnämnden är remissinstanser.

Ärendet

För att beräkna en procentuell tilldelning av resurser för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser per stadsdelsnämnd i staden använder Stockholms stad en resursfördelningsmodell.

Fördelningsmodellen baseras på en matrismodell där individdata används för att beräkna sannolikheten för att ha ekonomiskt bistånd baserat på olika bakgrundsvariabler. Budgeten för arbetsmarknadsinsatser fördelas enligt samma resursfördelningsmodell i syfte att resurstilldelningen ska korrelera med att just personer med ekonomiskt bistånd ska ha möjlighet att övergå i arbete.

Resursfördelningsmodellen utgår från variabler som mäter inkomst, utbildningsnivå, sysselsättning och arbetslöshet samt områdens attraktivitet med hänsyn till markvärde, hustyp och juridisk form. Baserat på ovanstående variabler delas befolkningen in i 432 grupper där biståndstagandet i respektive grupp beräknas. För att modellen ska vara så träffsäker som möjligt krävs att modellens ingående variabler fångar skillnaden i biståndstagande så korrekt som möjligt.

Den variabel som är i fokus för detta ärende är attraktivitetsvariabeln. Denna är uppbyggd av en kombination av markvärden, juridisk form och hustyp. Fram till och med budget 2025 har markvärdet från 2013 använts i resursfördelningsmodellen. År 2022 gjordes en översyn av markvärdet och attraktivitetsvariabeln i vilken det konstaterades att indelningen av attraktivitetsvariabeln, som bland annat byggde på markvärden från år 2013, inte längre var relevant då den inte förklarade skillnaderna i biståndstagande på ett korrekt och tillfredställande sätt. Med anledning av förändrade mönster för biståndstagande medförde översynen att en ny indelning för attraktivitetsvariabeln togs fram. Den nya indelningen användes för första gången i budget 2026 och baseras på analys av budget 2023 och markvärde från 2019.

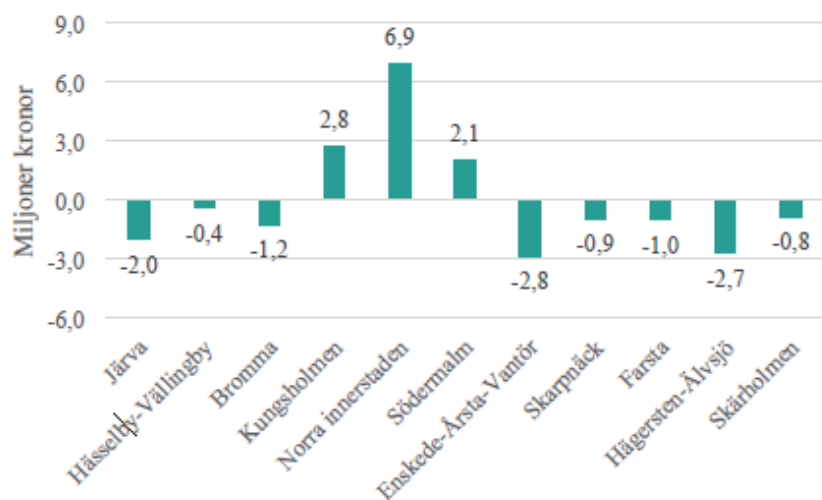
Reviderad resursfördelningsmodell

Den uppdatering av resursfördelningsmodellen som gjordes år 2022 bedöms inte längre vara relevant eftersom mönstret för biståndstagare har förändrats och indelningen av grupper bedöms inte längre vara den mest ändamålsenliga. På uppdrag av stadsledningskontoret har Sweco därför analyserat resursfördelningsmodellen och tagit fram en reviderad resursfördelningsmodell. Förändringarna består av en uppdatering av markvärden samt en ny indelning av attraktivitetsgrupper.

Markvärdet föreslås ändras till det senast tillgängliga värdet, vilket är markvärdena från år 2022. Vidare förändras modellen genom att använda viktade istället för oviktade markvärden för att minska administrationen och komplexiteten av modellen, en förändring som påverkar modellen i liten grad. I förslaget föreslås även att attraktivitetsgrupperna minskar från nuvarande åtta till sex grupper vilket medför att antalet grupper som befolkningen delas in i minskar från 432 till 324. Detta bedöms leda till att modellen blir mer robust, mindre svängningar mellan åren och med mindre risk för slumpmässiga skillnader.

En förändring av modellen i enlighet med förslaget resulterar i omfördelning av medel på upp till 6,9 mkr, för de flesta stadsdelsnämnderna blir dock effekterna betydligt mindre. Av nedanstående tabell framgår skillnad i resurstilldelning i budget 2026 mellan nytt förslag (markvärden 2022) och nuvarande modell uppdelat per stadsdelsnämnd.

Tabell: Skillnad i resurstilldelning (mkr) enligt nytt förslag

Då resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd även används för verksamhetsområde arbetsmarknadsåtgärder påverkas även fördelningen av budget till stadsdelsnämnderna för det verksamhetsområdet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen och ekonomiavdelningen på Kungsholmens stadsdelsförvaltning tillsammans med Norra innerstadens stadsdelsförvaltningen. Detta eftersom Norra innerstaden är ansvariga för driften av ekonomiskt bistånd för Kungsholmen. Ärendet har behandlats i pensionärsrådet och i förvaltingsgruppen. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att ta del av yttrandet genom Meetings, eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I den senaste prognosen bedöms behovet av ekonomiskt bistånd i staden ligga på en hög nivå även under 2027. Antalet biståndshushåll i staden prognostiseras öka från cirka 7 677 hushåll under år 2026 till cirka 7 872 hushåll under år 2027. Samtidigt bedöms den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd ligga kvar på cirka 1,1 mdkr för staden som helhet.

Kungsholmen har haft underskott inom området ekonomiskt bistånd sedan år 2018. För Kungsholmens stadsdelsnämnd har fördelningen av budget för ekonomiskt bistånd samt utfall från 2024 år sett ut enligt följande:

	År 2026	År 2025	År 2024
KF-budget	24,0	23,1	22,0
Nämndbudget	29,7	28,2	26,3
Utfall (prognos 2026)	34,7	31,8	29,3
Avvikelse mellan nämndbudget och utfall (prognos 2026)	-5,0	-3,6	-3,0

Tabellen visar att det finns en relativt stor avvikelse mellan tilldelad budgetram och prognostiserad kostnad med underskott för åren 2024 – 2026. Utifrån detta framstår det som att skillnaden mellan budget och faktisk kostnadsutveckling redan är relativt stor för 2026, samtidigt som Swecos prognos visar att behovet på stadsnivå bedöms fortsätta även under 2027.

Under de senaste åren har förvaltningen genomfört en fördjupad genomlysning av arbetet med ekonomiskt bistånd för Kungsholmens och Norra innerstadens stadsdelsnämnder. I utvärderingen konstaterades att gruppen personer med ekonomiskt bistånd har större multiproblematik än andra stadsdelar, vilket innebär att det tar längre tid att handlägga dessa ärenden. Jobbtorgens insatser är inte alltid anpassade för denna mer komplexa grupp, vilket innebär mer handläggning för att nå målet om arbete. Vidare framkom i granskningen en upplevelse av att fördelningen inte stämde överens med det faktiska behovet av ekonomiskt bistånd.

Anledningarna till att inte resursfördelningsnycklen och behovet av ekonomiskt bistånd korrelerar kan vara flera. Det är möjligt att det finns strukturella skillnader när det gäller behov av ekonomiskt bistånd mellan olika stadsdelsnämnder, som inte fullt ut fångas upp av resursfördelningsmodellen. Det är också möjligt att det förekommer systematiska skillnader mellan tilldelning och utfall

som beror på skillnader i arbetssätt och biståndsbedömning. Både arbetssätt och att variablerna i fördelningsnyckeln har närmare två års eftersläpning påverkar.

För Kungsholmen innebär det presenterade förslaget en ökning av nyckeln med 2,8 mnkr. Ökningen av tilldelning indikerar att gruppen med multiproblematik i större utsträckning fångas upp genom revideringen av attraktivitetsvariabeln. Förvaltningen ser positivt på att detta speglas i modellen och att föreslagen resursfördelning därmed korrelerar bättre med prognostiserat behov.

Förvaltningen bedömer, utifrån redovisningen i bilaga 2, att den föreslagna resursfördelningsmodellen uppfyller kraven på objektivitet, transparens, tydliga incitament och möjlighet till kontinuerlig uppdatering och utvärdering. Förvaltningen är därför positiv till förändringen, som syftar till en mer rättvis fördelning utifrån stadsdelarnas olika behov och socioekonomiska förutsättningar.

Kungsholmen är en nämnd med lägre behov av ekonomiskt bistånd utifrån att dess invånare överlag är socioekonomiskt starka. Samtidigt innebär de mindre volymerna och de begränsade ekonomiska marginalerna att även små förändringar i antalet hushåll eller kostnaden per hushåll snabbt kan påverka ekonomin och möjligheten att hålla budgeten inom verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd.

Inför det fortsatta budgetarbetet för 2027 är det därför viktigt att särskilt uppmärksamma relationen mellan det prognostiserade behovet och den tilldelade budgetramen. Det är även viktigt att beakta hur små volymförändringar kan få en snabb och relativt stor ekonomisk påverkan för stadsdelsnämnder med mindre budgetramar. Detta gäller särskilt om gruppen med behov av insatser förändras på ett sätt som inte fångas upp av de socioekonomiska variabler som ligger till grund för resursfördelningsmodellen.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen positivt på den föreslagna förändringen av resursfördelningsmodellen. Förvaltningen ser även positivt på att modellen följs upp regelbundet för att säkerställa att den fortsatt överensstämmer med verksamhetens behov. Regelbundna uppföljningar gör det möjligt att identifiera särskilda ekonomiska förutsättningar och förändringar. De bidrar också till att sådana förändringar kan fångas upp i ett tidigt skede, vilket skapar bättre och stabilare planeringsförutsättningar.

förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar den till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Översyn av markvärdet för ekonomiskt bistånd år 2026, Sweco
2. Tjänsteutlåtande – översyn av markvärdet i resursfördelningen för ekonomiskt bistånd

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2026-08-13